

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
4849-15

meddelat i Stockholm den 18 november 2015

KLAGANDE

AA

Ombud och offentligt biträde: Advokat Hanna Söderberg
Wallin Advokatbyrå AB
Norra Skeppsbron 7 b
803 10 Gävle

MOTPARTER

1. Individ- och familjeomsorgsnämnden i Sandvikens kommun

Ombud: Advokat Hanna Pontén Brattgård
Ahlford Advokatbyrå AB
Box 1111
751 41 Uppsala

2. BB

Ombud och offentligt biträde: Advokat Lars Häggström
Kyrkogatan 24 B
803 11 Gävle

3. CC

4. DD

Ställföreträdare och offentligt biträde för båda: Jur.kand. Tiina Hennel
Advokatfirman Bengt Hennel AB
Södra Strandgatan 16
802 50 Gävle

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls dom den 7 juli 2015 i mål nr 960-15

Dok.Id 166204

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
4849-15

SAKEN

Vård enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen meddelar prövningstillstånd.

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom i huvudsaken och visar målet åter till kammarrätten för ny handläggning. Förvaltningsrätten i Faluns dom den 15 april 2015 gäller till dess kammarrätten avgör målet eller förordnar annat.

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer vad kammarrätten beslutat om sekretess.

Högsta förvaltningsdomstolen bestämmer att ersättning ska betalas till Hanna Söderberg som offentligt biträde med 7 324 kr (inklusive mervärdesskatt) för arbete.

BAKGRUND

Ordföranden i Individ- och familjeomsorgsnämnden i Sandvikens kommun beslutade den 16 februari 2015 att omedelbart omhänderta CC och DD, som då var två månader gamla, med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Förvaltningsrätten i Falun fastställde det omedelbara omhändertagandet.

Nämnden ansökte därefter om att CC och DD skulle beredas vård med stöd av 2 § LVU. Av ansökan framgick bl.a. följande. Den 16 januari 2015 gjordes en anmälan till socialtjänsten efter att CC inkommit till Gävle sjukhus med en lårbensfraktur. Den 16 februari kom hon tillbaka till sjukhuset, denna gång med blödningar på hjärnan och ögonbottnar. Vid undersökning den 23 februari av DD visade det sig att även han hade skador; en skallfraktur och en ögonbottenblödning. Båda föräldrarna misstänktes för misshandel av CC och DD.

Förvaltningsrätten biföll i dom den 15 april 2015 ansökan om vård enligt LVU.

AA överklagade domen hos Kammarrätten i Sundsvall och anförde att brottsmisstankarna mot henne var avskrivna.

Genom det nu överklagade avgörandet avslag kammarrätten hennes överklagande. Kammarrätten hade vid sin prövning tillgång till Gävle tingsrätts dom den 3 juni 2015 i vilken BB dömdes för grov misshandel av CC och DD och för vållande av kroppsskada av CC till fängelse i fem år.

Kammarrätten angav i skälen för avgörandet att BB sedan förvaltningsrätten avgjort målet dömts för allvarlig brottslighet gentemot CC och DD. Kammarrätten anförde att det entydigt framgick av utredningen att barnen hade varit utsatta för våld i hemmet och att detta skett när de varit i föräldrarnas vård. Kammarrätten fann sammantaget att AA, oavsett hur skadorna uppkommit, allvarligt brustit i omsorgen genom att inte skydda barnen från att skadas i hemmet, samt att deras hälsa och utveckling redan allvarligt skadats genom dessa omsorgsbrister.

Efter kammarrättens dom har Hovrätten för Nedre Norrland i dom den 8 oktober 2015 (mål nr B 679-15) ogillat åtalet mot BB. Hovrättens dom har vunnit laga kraft.

Hovrätten ansåg att det erkännande som BB lämnat i polisförhör och i tingsrätten såvitt avsåg två av åtalpunkterna varken var trovärdigt eller tillförlitligt och att det mot bakgrund av den medicinska utredningen i målet inte gick att utesluta att skadorna uppkommit före de tidpunkter eller på andra sätt än de som angavs i åtalet. Det var därmed inte ställt utom rimligt tvivel att BB misshandlat sina barn i enlighet med dessa åtalpunkter. Såvitt avsåg den tredje åtalpunkten ansåg hovrätten att hans förklaring till att CC drabbats av lårbensbrott varken var trovärdig eller tillförlitlig och att det inte gick att utesluta andra förklaringar till frakturans uppkomst.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar att vården enligt LVU ska upphöra. Hon yrkar vidare muntlig förhandling med förhör av Vineta Fellman, seniorprofessor i neonatologi, och Ulf Högberg, överläkare och professor i obstetrik och gynekologi. Hon anför bl.a. följande. De sakkunnigutlåtanden som åberopas visar att de skador som upptäckts på såväl CC som DD är medicinskt betingade och härrör från benskörhet och vitaminbrist. Skadorna kan således inte anses visa att barnen varit utsatta för våld i hemmet. Kammarrättens konstaterande att AA allvarligt brustit i omsorgen genom att inte skydda barnen från att skadas i hemmet får därmed anses vara felaktigt. Hovrättens friande dom styrker att förvaltningsrätten och kammarrätten har gjort en felaktig bedömning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Högsta förvaltningsdomstolen finner skäl att meddela prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Kammarrätten anger i domskälen att BB dömts för allvarlig brottslighet gentemot barnen. Kammarrätten har bedömt att utredningen entydigt visat att barnen varit utsatta för våld i hemmet när de varit i föräldrarnas vård och att AA allvarligt har brustit i omsorgen genom att inte skydda dem från att skadas där. Efter kammarrättens dom har Hovrätten för Nedre Norrland ändrat tingsrättens dom och ogillat åtalet mot BB. Hovrättens dom har getts in till Högsta förvaltningsdomstolen och åberopats.

Med hänsyn till vad som upptagits i hovrättens dom finns det anledning att pröva frågan om beredande av vård på nytt. Målet bör därför återförvisas till kammarrätten för ny handläggning. I avvaktan på kammarrättens prövning bör förvaltningsrättens dom om beredande av vård gälla.

Vid denna utgång i målet föranleder yrkandet om muntlig förhandling i Högsta förvaltningsdomstolen inte någon åtgärd.

BESLUT

Mål nr
4849-15

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Karin Almgren, Eskil Nord, Inga-Lill Askersjö och Mari Andersson.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Alf Engsbråten.